

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/2177**od 20. studenoga 2015.****o izuzimanju traženja nafte i plina u Portugalu od primjene Direktive 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju postupaka nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 8043)***(Vjerodostojan je samo tekst na portugalskom jeziku)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 30. stavak 4.,

uzimajući u obzir zahtjev koji je e-poštom 28. srpnja 2015. dostavilo poduzeće ENI PORTUGAL B.V.,

budući da:

I. ČINJENICE

- (1) Dana 28. srpnja 2015. poduzeće ENI PORTUGAL B.V. (dalje u tekstu: „podnositelj zahtjeva”) podnijelo je Komisiji porukom e-pošte službeni zahtjev u skladu s člankom 35. stavkom 1. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Zahtjev je popraćen obrazloženim i utemeljenim stajalištem koje je 16. srpnja 2015. donijelo portugalsko tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja. U skladu sa zahtjevom, od Komisije je zatraženo da potvrdi da se odredbe Direktive 2004/17/EZ i postupci nabave iz te Direktive ne primjenjuju na traženje nafte i plina u Portugalu.

II. PRAVNI OKVIR

- (2) Do stavljanja izvan snage Direktiva 2004/17/EZ primjenjuje se na dodjelu ugovora za traženje nafte i plina, osim ako je ta djelatnost izuzeta u skladu s člankom 30. te Direktive. Međutim, kad je riječ o postupku, odredbe Direktive 2014/25/EU primjenjuju se na zahtjeve za izuzeće jer materijalni uvjeti za dodjelu izuzeća ostaju nepromijenjeni u pogledu sadržaja.
- (3) U skladu s člankom 30. Direktive 2004/17/EZ ugovori kojima se namjerava omogućiti obavljanje jedne od djelatnosti koje se spominju u člancima 3.–7. te Direktive nisu predmet te Direktive ako je ta djelatnost, u državi članici u kojoj se obavlja, izravno izložena natjecanju na tržištima kojima pristup nije ograničen. Izravno izlaganje tržišnom natjecanju ocjenjuje se na temelju objektivnih kriterija, uzimajući u obzir posebne značajke predmetnog sektora. Smatra se da pristup predmetnom tržištu nije ograničen ako je država članica provela i primjenjuje zakonodavstvo Unije u pogledu otvaranja relevantnog tržišta, kako je utvrđeno u Prilogu XI. Direktivi 2004/17/EZ. U skladu s Prilogom XI. točkom G, Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ relevantan je propis Unije u pogledu otvaranja tržišta za traženje i vađenje nafte ili plina.

⁽¹⁾ SL L 134, 30.4.2004., str. 1.

⁽²⁾ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

⁽³⁾ Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika (SL L 164, 30.6.1994., str. 3.).

- (4) Portugal je Direktivu 94/22/EZ prenio u nacionalno zakonodavstvo (*) te primijenio. Stoga se smatra da pristup tržištu za traženje i vađenje nafte ili plina nije ograničen u skladu s člankom 30. stavkom 3. prvim podstavkom Direktive 2004/17/EZ.
- (5) Kako bi se utvrdilo je li relevantna djelatnost izložena izravnom natjecanju na tržištima na koja se ova Odluka odnosi, potrebno je uzeti u obzir tržišni udio glavnih sudionika i stupanj koncentracije tih tržišta.
- (6) Ovom Odlukom ne dovodi se u pitanje primjena pravila o tržišnom natjecanju.

III. OCJENA

- (7) Podnositelj zahtjeva naručitelj je u smislu članka 2. stavka 2. točke (b) Direktive 2004/17/EZ. Podnositelja zahtjeva ne može se smatrati javnim naručiteljem ili javnim poduzećem. Podnositelj zahtjeva obavlja djelatnost traženja nafte i plina iz članka 7. Direktive 2004/17/EZ. Usto, djeluje na temelju posebnih prava stečenih 18. prosinca 2014. Ta posebna prava obuhvaćaju ugovore o koncesiji za blokove Santola, Lavagante i Gamba koje je osigurao podnositelj zahtjeva. Početne su ugovore o koncesiji 1. veljače 2007. potpisali portugalska država i Harman Resources Ltd. (80 %), Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (10 %) te Partex Oil and Gas (Holdings) Corporation (10 %). Dana 25. ožujka 2010. ugovori o koncesiji dodijeljeni su poduzećima Petrobras International Baspetro B.V. (50 %) i Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (50 %). Konačno, izmjenom od 18. prosinca 2014. navedene su ugovorne pozicije dodijeljene poduzećima Eni Portugal B.V. (70 %) i Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (30 %).
- (8) Zahtjev je ograničen na traženja nafte i plina. Poduzeća Eni Portugal B.V. i Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) udružena su u zajednički pothvat u kojem je podnositelj zahtjeva nositelj projekta te je nadležan za traženje, procjenu, razvoj, proizvodnju i stavljanje izvan pogona. Podnositelj zahtjeva odgovoran je za sve nabave koje su potrebne za razvoj djelatnosti traženja i proizvodnje.
- (9) Prema utvrđenoj praksi Komisije (?) traženje nafte i prirodnog plina trebalo bi smatrati jedinstvenim tržištem proizvoda jer nije moguće odmah utvrditi hoće li traženje rezultirati pronalaskom nafte ili prirodnog plina. Štoviše, u skladu s tom praksom, trebalo bi se smatrati da to tržište po svom zemljopisnom opsegu obuhvaća cijeli svijet. S obzirom na to da nema naznaka da bi u ovom slučaju definicija geografskog opsega tržišta bila drugačija, treba je zadržati za potrebe ove Odluke.
- (10) Tržišni udjeli subjekata koji se bave traženjem mogu se mjeriti u odnosu na tri varijable: kapitalne rashode, dokazane rezerve i očekivanu proizvodnju.
- (11) Uporaba kapitalnih rashoda za mjerenje tržišnih udjela subjekata na tržištu traženja smatra se, međutim, neprikladnom zbog raspona razlika između potrebnih razina ulaganja koje mogu biti potrebne u različitim zemljopisnim područjima. Druga dva parametra, to jest dokazane rezerve i očekivana proizvodnja, obično se primjenjuju za procjenu tržišnih udjela gospodarskih subjekata u tom sektoru (6).

(*) Zakon br. 109/94 od 26. travnja (Decreto-Lei n.º 109/94 de 26 de Abril); Ministarska odluka br. 790/94 od 5. rujna (Portaria n.º 790/94 de 5 de Setembro).

(?) Vidjeti Odluku Komisije 2004/284/EZ od 29. rujna 1999. kojom se koncentraciju proglašava sukladnom sa zajedničkim tržištem i Sporazumom o EGP-u (predmet br. IV/M/1383 – Exxon/Mobil) (SL L 103, 7.4.2004., str. 1.); Odluku Komisije 2001/45/EZ od 29. rujna 1999. kojom se koncentraciju proglašava sukladnom sa zajedničkim tržištem i Sporazumom o EGP-u (predmet br. IV M.1532 – BP Amoco/Arco) (SL L 18, 19.1.2001., str. 1.); Odluku Komisije od 6. ožujka 2002. kojom se koncentraciju proglašava sukladnom sa zajedničkim tržištem (predmet br. COMP/M.2681 CONOCO/PHILIPS PETROLEUM) (SL C 79, 3.4.2002., str. 12.); Odluku Komisije od 20. studenoga 2003. kojom se koncentraciju proglašava sukladnom sa zajedničkim tržištem (predmet br. COMP/M.3294 EXXONMOBIL/BEB) (SL C 8, 13.1.2004., str. 7.); Odluku Komisije od 3. svibnja 2007. kojom se koncentraciju proglašava sukladnom sa zajedničkim tržištem (predmet br. COMP/M.4545 STATOIL/HYDRO) (SL C 130, 12.6.2007., str. 8.); Odluku Komisije od 19. studenoga 2007. kojom se koncentraciju proglašava sukladnom sa zajedničkim tržištem (predmet br. COMP/M/4934 – KAZMUNAIGAŽ/ROMPETROL) (SL C 31, 5.2.2008., str. 2.).

(6) Vidjeti posebno točke 25. i 27. Odluke 2004/284/EZ te naknadne odluke, među ostalim predmet br. COMP/M.4545 – STATOIL/HYDRO.

- (12) Dokazane i vjerojatne svjetske rezerve nafte i plina 2014. iznosile su 209 934 817 170 standardnih kubičnih metara ekvivalentne nafte ⁽⁷⁾. U Portugalu je 2014. dodijeljeno ukupno 12 ⁽⁸⁾ koncesija za traženje, a nije izbušena ni jedna bušotina. U Portugalu trenutačno nema dokazanih rezervi nafte i plina.
- (13) U prethodne tri financijske godine podnositelj zahtjeva uopće nije proizveo ni naftu ni prirodni plin u Portugalu ili u bilo kojoj drugoj državi; međutim, procjenjuje se da takvo traženje može dovesti do mogućeg otkrića ugljikovodika od približno [... standardnih kubičnih metara] u dubokom podmorju državnog područja Portugala na mjestima gdje je dopušteno traženje ⁽⁹⁾. Matično društvo Eni S.p.A. na svjetskom je tržištu za traženje dokazanih i vjerojatnih rezervi nafte i plina 2014. imalo udio od 0,9 % ⁽¹⁰⁾.
- (14) Tržište traženja nije jako koncentrirano. Osim poduzeća u državnom vlasništvu, na tom su tržištu karakteristično prisutna velika poduzeća, kao što su ExxonMobil, Chevron, Shell, BP i Total. Na svjetskom su tržištu za traženje nafte i prirodnog plina velika poduzeća 2014. imala sljedeće udjele: 2,8 % (ExxonMobil), 2,1 % (Chevron), 1,9 % (Shell), 1,4 % (BP), 1,4 % (Total). Kad je riječ o poduzećima u državnom vlasništvu, njihovi su udjeli na svjetskom tržištu za traženje nafte i prirodnog plina sljedeći: 13,6 % (Saudi Aramco), 7,4 % (Gazprom), 4,8 % (Qatar Petroleum), 4,7 % (National Iranian Oil Company) ⁽¹¹⁾. Poduzeće Eni S.p.A. ima 0,9 % tržišnog udjela u dokazanim i vjerojatnim svjetskim rezervama nafte i prirodnog plina. Kad je riječ o državnom području EU-a, poduzeće Eni S.p.A. ima 4 % tržišnog udjela u dokazanim i vjerojatnim rezervama nafte i prirodnog plina ⁽¹²⁾. Ti su elementi pokazatelji izravne izloženosti tržišnom natjecanju.

IV. ZAKLJUČAK

- (15) Na temelju razmatranja iz uvodnih izjava 1.–14., trebalo bi smatrati da je uvjet izravnog izlaganja tržišnom natjecanju utvrđen u članku 30. stavku 1. Direktive 2004/17/EZ u Portugalu ispunjen.
- (16) S obzirom na to da se uvjet neograničenog pristupa tržištu smatra ispunjenim, Direktiva 2004/17/EZ ne bi se trebala primjenjivati kad naručitelji dodjeljuju ugovore koji su namijenjeni omogućivanju traženja nafte i prirodnog plina u Portugalu, ni kad su projektni natječaji organizirani za obavljanje takve djelatnosti na tom zemljopisnom području.
- (17) Ova se Odluka temelji na pravnom i činjeničnom stanju od 29. srpnja 2015. do 11. rujna 2015. kako proizlazi iz informacija koje je dostavio podnositelj zahtjeva. Odluka može biti izmijenjena ne budu li se, uslijed znatnih promjena pravnog ili činjeničnog stanja, više ispunjavali uvjeti za primjenjivost članka 30. stavka 1. Direktive 2004/17/EZ.
- (18) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Savjetodavnog odbora za ugovore o javnoj nabavi,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Direktiva 2004/17/EZ ne primjenjuje se na ugovore koje dodjeljuju naručitelji i koji su namijenjeni omogućivanju traženja nafte i prirodnog plina u Portugalu.

⁽⁷⁾ Prema podacima poduzeća Wood Mackenzie koje navodi podnositelj zahtjeva.

⁽⁸⁾ To uključuje duboke odobalne blokove, koncesiju Barreiro, kao i blokove *Caranguejo* i *Sapateira* u Algarvskom slijevu za koje su koncesije već dodijeljene ali ugovori o koncesiji još nisu potpisani.

⁽⁹⁾ [... povjerljive informacije].

⁽¹⁰⁾ Vidjeti bilješku 7.

⁽¹¹⁾ Vidjeti bilješku 7.

⁽¹²⁾ Vidjeti bilješku 7.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Portugalskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. studenoga 2015.

Za Komisiju
Elżbieta BIEŃKOWSKA
Članica Komisije
